



**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-26/19-K

Název	Střední škola živnostenská Sokolov, příspěvková organizace
Sídlo	Žákovská 716, 356 01 Sokolov
E-mail	skola@zivnostenska-sokolov.cz
IČ	75059151
Identifikátor	651012988
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ilona Medunová
Zřizovatel	Karlovarský kraj
Místo inspekční činnosti	Žákovská 716, 356 01 Sokolov Komenského 759, 356 01 Sokolov Tovární 1363, 356 01 Sokolov Kpt. Jaroše 1843, 358 01 Kraslice Karla Havlíčka Borovského 1267, 356 01 Sokolov Heyrovského 1626, 356 01 Sokolov Heyrovského 1627, 356 01 Sokolov Školní 715/6, 357 51 Kynšperk nad Ohří Školní 764/3, 357 51 Kynšperk nad Ohří
Termín inspekční činnosti	14. 1. 2019 – 18. 1. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou a domovem mládeže podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnoceným obdobím jsou školní roky 2017/2018, 2018/2019 k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Střední škola živnostenská Sokolov, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy s nejvyšším povoleným počtem (dále „kapacita“) 1000 žáků, domova mládeže s kapacitou 100 žáků a školní jídelny s kapacitou 1500 stravovaných.

Ve škole se k datu inspekční činnosti vzdělává celkem 566 žáků, z toho ve čtyřech oborech středního vzdělání s maturitní zkouškou (Informační služby denní forma vzdělávání, Kosmetické služby denní forma vzdělávání, Podnikání a Vlasová kosmetika nástavbová denní forma vzdělávání) 133 žáků. V dálkové nástavbové formě se vzdělává 39 žáků oboru vzdělání Podnikání. Ve tříleté denní formě vzdělává škola 338 žáků oborů středního vzdělání s výučním listem (Aranžér, Pekař, Cukrář, Kadeřník, Kuchař – číšník, Truhlář a Potravinářská výroba) a ve dvouleté denní formě vzdělávání (Práce ve stravování, Potravinářské práce) 56 žáků. K témuž datu evidovala škola 73 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z nichž se 35 vzdělávalo podle individuálního vzdělávacího plánu, a 17 žáků s odlišným mateřským jazykem. Žáci se vzdělávají v jednooborových třídách nebo ve třídách s více obory vzdělání.

Kvůli nízkému zájmu uchazečů nevzdělává škola třetím rokem žáky v oborech vzdělání Prodavač a Ekonomika a podnikání.

Teoretické vyučování probíhá ve dvou budovách školy v Sokolově, v budově v ulici Žákovská, kde sídlí i ředitelství školy a v budově v ulici Komenského. Praktické vyučování je realizováno na školních pracovištích v Sokolově, Kynšperku nad Ohří, Kraslicích a na smluvních pracovištích.

Ubytování žáků a výchovně vzdělávací činnost, která navazuje na výchovně vzdělávací činnost škol je realizována v domově mládeže v Sokolově. K datu inspekční činnosti se v domově mládeže ubytovalo 64 žáků, z toho 4 žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Platba za ubytování činí 990 Kč měsíčně, platba za celodenní stravování 65 Kč.

Škola poskytuje školní stravování žákům ve třech vlastních školních jídelnách v Sokolově, Kynšperku nad Ohří a Kraslicích, školní jídelny slouží také jako stravovací zařízení pro veřejnost. Školní jídelna v Sokolově poskytuje také celodenní stravování žákům ubytovaným v domově mládeže. V budovách školy v ulicích Žákovská a Komenského jsou rozmístěné automaty na drobné občerstvení a nápoje.

Aktuální informace o škole jsou dostupné na webových stránkách školy www.zivnostenska-sokolov.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má promyšlený a účelně nastavený systém plánování vycházející z reálné koncepce školy. Jednotlivé strategické úkoly se prolínají do základních dokumentů školy a jsou zaměřené především na zkvalitnění vzdělávání. Naplňování stanovených konkrétních cílů, které vycházejí zejména z vlastní analýzy podmínek školy, škola pravidelně vyhodnocuje a přijímá opatření pro svůj další rozvoj. Oborovou strukturu školy představují především obory vzdělání se zaměřením na gastronomii a služby. Rozmanitostí oborové struktury škola reaguje na potřeby trhu práce a záměry zřizovatele a vytváří příležitosti pro vzdělávání žáků s různými vzdělávacími předpoklady. Návaznost a prostupnost oborů umožňuje žákům, kteří selhávají, zůstat ve středním vzdělávání.

K prioritám strategie rozvoje školy patří zvýšení úspěšnosti žáků při ukončování vzdělávání. Jedním z cílů školy je snížit vysokou absenci (omluvenou i neomluvenou), která negativně ovlivňuje výsledky vzdělávání. Vedení školy například usiluje o sdílení společné představy o kvalitě vzdělávání mezi vedením a učiteli, o uplatňování aktivizujících metod vzdělávání, vytváří podmínky pro spolupráci pedagogických pracovníků, systematicky realizuje aktivity pro zvýšení úrovně samostatných prací, směřuje učitele k vytváření příležitostí pro sebehodnocení žáků, vedení žakovských portfolií, škola realizuje maturitní semináře a doučování žáků ohrožených školním neúspěchem, snaží se komunikovat s rodiči žáků a podporovat jejich součinnost při řešení problémů. Přistoupila rovněž k úpravám školních vzdělávacích programů (např. v matematickém vzdělávání navýšila hodinovou dotaci, upravila rozvržení výuky do ročníků). K dosažení svých cílů nastavila postupné kroky, které ověřuje a vyhodnocuje v rámci hospitační činnosti.

Od poslední inspekční činnosti v roce 2012 klesl počet žáků o jednu třetinu. Důvodem je nepříznivý demografický vývoj a snižující se zájem žáků o střední vzdělání s výučním listem. Při stanovování vzdělávací nabídky vychází škola zejména ze záměrů zřizovatele, monitoruje zájem potenciálních uchazečů o vzdělávání a čerpá z informací od zaměstnavatelů. Ke zvýšení motivace žáků jak o obory vzdělání s výučním listem, tak o obory s maturitní zkouškou využívá škola jako pobídku stipendia. Při splnění podmínek k přiznání stipendia získávají žáci oborů vzdělání Truhlář, Dřevařské práce a Pekař motivační stipendium zřizovatele, žáci ostatních oborů pak při splnění podmínek stipendijního řádu školy stipendia prospěchová.

Ředitelka školy je ve funkci od roku 2013, pro výkon činnosti splňuje zákonem stanovené požadavky. Pedagogické procesy na úrovni školy jsou řízeny efektivně, ředitelka deleguje dílčí kompetence a s tím spojené pravomoci a odpovědnosti na další členy vedení školy a vedoucí jednotlivých úseků domova mládeže a školních jídelen, především však na zástupce pro teoretické a praktické vyučování, s nimiž systematicky spolupracuje a hodnotí jejich činnost. Na vzdělávacím procesu participují také předmětové komise, které se zabývají např. sjednocováním hodnocení, strategiemi rozvoje funkčních gramotností, úpravou školních vzdělávacích programů. Svoji práci pravidelně vyhodnocují a navrhují vedení školy opatření ke zkvalitňování vzdělávání ve škole. Nastavená organizační struktura je funkční a odpovídá struktuře a velikosti školy.

Řízení školy je plánovité, pravidla a mechanismy k organizování vlastní činnosti (školní řád, pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání, vnitřní řád domova mládeže atd.) odpovídají aktuálním potřebám školy. Rozdělení pravomocí a struktura přenosu informací jsou účelné a efektivní. Kontrolní činnost je systematická, v některých oblastech však není zcela účinná, což vede k nedostatkům zjištěným v oblasti učebních plánů, konkrétně v rozvržení počtu vyučovacích hodin za celou dobu vzdělávání v některých předmětech školních vzdělávacích programů oborů vzdělání Informační služby, Podnikání a Vlasová kosmetika, které jsou

v rozporu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy a dále pak v evidenci výsledků vzdělávání žáků.

Reálnou podporu koncepčních záměrů školy v oblasti pedagogické práce představuje systém hospitační činnosti. V průběhu školního roku ji pravidelně a efektivně vykonává ředitelka školy a všechny její zástupkyně. Výsledky hospitační činnosti jsou analyzovány, vedení školy poskytuje jednotlivým vyučujícím zpětnou vazbu, příp. též navrhuje vhodná opatření. Souhrnná analýza výsledků hospitační činnosti s pojmenováním silných a slabých stránek pedagogického procesu tvoří součást strategického plánování v oblasti vzdělávání s cílem zvyšovat kvalitu vzdělávání ve škole.

Škola zajišťuje při přijímání žáků ke střednímu vzdělávání rovný přístup. Všichni zájemci o studium v maturitních oborech konají do prvního ročníku jednotnou přijímací zkoušku. Škola usiluje o naplněnost prvních ročníků, v hodnoceném období pro doplnění počtu žáků ve třídách pořádala také další kola přijímacího řízení. Škola přijímá žáky i do vyšších ročníků, umožňuje přestupy žákům z jiných středních škol a změnu oboru vzdělání i v rámci školy.

Ve škole pracují dva samosprávné orgány žáků. Zástupci parlamentů se ve spolupráci s třídními učiteli pravidelně setkávají na pracovních schůzkách, na nichž vznášejí návrhy a připomínky ke školnímu prostředí i vzájemnému soužití, kterými se vedení školy zabývá. Aktivity organizované parlamentem pro všechny žáky školy bez rozdílu věku přispívají k rozvoji sociálních a občanských kompetencí žáků a podporují rozvoj jejich demokratických hodnot.

V oblasti personálních podmínek byl zaznamenán pozitivní vývoj, téměř všichni pedagogičtí pracovníci jsou odborně kvalifikovaní, ze 71 pedagogů škola zaměstnává v nezbytném rozsahu a po nezbytnou dobu jen 6 nekvalifikovaných pedagogů. Také většina pedagogů pověřených specializačními činnostmi získala předpoklady pro výkon těchto činností. Složení pedagogického sboru umožňuje naplňování vzdělávacích programů. Vedení školy systematicky provádí hodnocení práce pedagogů, pravidelně jim poskytuje zpětnou vazbu k jejich práci a společně s nimi plánuje jejich další profesní rozvoj, pro jehož realizaci vytváří příznivé podmínky.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno v souladu s potřebami školy, zapojuje se do něj většina pedagogů. V hodnoceném období se pedagogové vzdělávali v např. v oblasti nových metod a forem, formativního hodnocení nebo se účastnili studia k prohlubování své odborné kvalifikace. Vedení školy podporuje vzdělávání svých pedagogických pracovníků v oblasti prevence a inkluzivního vzdělávání. Pedagogové jsou vedeni k tomu, aby vyhodnocovali přínos těchto aktivit, získané zkušenosti a dovednosti jsou ve většině případů účinně aplikovány ve výuce. Rovněž vedení školy dbá o svůj profesní rozvoj.

Škola účelně hospodaří s finančními prostředky státního rozpočtu a rozpočtu zřizovatele. Dalším finančním zdrojem je doplňková činnost převážně v oblasti pronájmů a stravování cizích strávníků, škole se daří získávat i sponzorské dary. Pozitivní vliv na vzdělávání má také zapojení školy do projektových aktivit ze zdrojů Evropského strukturálního fondu a rozvojových a mezinárodních programů. Získané finanční prostředky jsou vynakládány na podporu polytechnického vzdělávání v Karlovarském kraji, na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků ohrožených školním neúspěchem.

Mezi sociální partnery školy patří především regionální zaměstnavatelé a profesní komory. Škola s nimi účelně buduje partnerství formou vzájemné spolupráce a aktivit pořádaných pro žáky i pedagogy pro rozvoj jejich odborných kompetencí. Jsou to např. realizace části

praktického vyučování, exkurze, besedy, společné vzdělávací aktivity, odborné konference, firemní prezentace apod.

Součástí koncepce školy je také rozvoj v materiální oblasti. Postupně je modernizováno přístrojové, nástrojové i materiální vybavení odborných učeben i pracovišť praktického vyučování, vybavení je efektivně využíváno pro realizaci výuky žáků školy. Také vlastní prostředí školy a úprava vnitřních prostor napomáhají pozitivnímu klimatu.

Škola se snaží vytvářet bezpečné prostředí pro vzdělávání a výchovu žáků ve škole a ve školských zařízeních (domov mládeže a školní jídelny). Vyhledává a vyhodnocuje rizika možného ohrožení života a zdraví žáků, identifikuje rizika v praktickém vyučování. Pro zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví žáků škola zavedla tzv. „dohledovou službu“, kterou zajišťuje provozními zaměstnanci v budovách v ulicích Žákovská a Komenského. Dohledová služba zajišťuje prvotní styk s návštěvníky školy. Prohlídkou prostor školy byly zjištěny zásadní nedostatky v budově školy v Tovární ulici, kde se vzdělávají žáci oborů vzdělání Pekař, Cukrář, Aranžér a Kadeřník. Tyto nedostatky mají vliv na podmínky poskytovaného vzdělání (popraskané zdi, zapáchající kanalizace, skvrny po zatečení vody, plísň, nevyhovující zázemí pro žáky i pedagogy – šatny, sociální zařízení, apod.) a neumožňují škole vybavit jednotlivá pracoviště moderními technologiemi. Rizikovým faktorem budovy je také neosvětlená přístupová cesta, která vede sociálně vyloučenou lokalitou města. Stavem budovy v Tovární ul. se škola zabývá a spolupracuje se zřizovatelem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání byl sledován napříč vzdělávacími oblastmi v teoretickém i praktickém vyučování. Výuka byla organizačně většinou dobře promyšlená, navazovala na předchozí znalosti a dovednosti žáků, při stanovování cílů učitelé vycházeli ze školních vzdělávacích programů. V odborném vzdělávání byl kladen důraz na propojení teoretického a praktického vyučování. Vzdělávání probíhalo obvykle v příznivé atmosféře, učitelé projevovali o žáky a jejich učební výsledky zájem. Používané metody a formy vzdělávání spolu s efektivními výukovými strategiemi vedly k motivaci žáků ke studiu a rozvoji jejich personálních a sociálních kompetencí. Výuka umožnila zapojení i slabších žáků. Ti pak ve spolupráci se spolužáky zvládali zadané úkoly a prožili úspěch při splnění úkolu. Tímto způsobem výuky se vyučujícím daří posilovat soudržnost kolektivu třídy i sebevědomí jednotlivců a zapojit žáky do probíhajících aktivit.

Ve vyučovacích hodinách českého jazyka a literatury a ve společenskovědním vzdělávání převažovala frontální forma výuky v kombinaci s řízeným rozhovorem, skupinová práce popř. práce ve dvojicích byla sledována ojediněle. Cíl hodin zahrnoval většinou znalostní, v menší míře dovednostní složku. Náročnost zprostředkovaného vzdělávacího obsahu byla přizpůsobena učebním předpokladům žáků, realizované aktivity směřovaly k naplňování cílů jazykového i společenskovědního vzdělávání s různou mírou podpory rozvoje klíčových dovedností žáků. V hodinách, ve kterých byla zařazena práce s textem, se vyučující zaměřili především na interpretaci textu, náročnější úkoly rozvíjející čtenářskou gramotnost žákům zadávány nebyly. Málo prostoru si vyučující ponechávali na ověření stanoveného cíle. Při zprostředkování nového učiva byly využity prezentace, v jednom případě vyhledávali žáci informace na svých mobilních zařízeních s využitím školní internetové sítě. Shrnutí v závěru hodiny bylo většinou prováděno v časové tísní, jen někdy společně s žáky. Hodnocení práce žáků učitelem nebo sebehodnocení se objevilo jen sporadicky.

Sledovaná výuka cizích jazyků byla vedena vždy v cílovém jazyce. Struktura hodin byla dobře organizačně zvládnutá, pedagogové účelně rozvíjeli komunikační kompetence žáků. Převažovala skupinová práce nebo práce ve dvojicích. Zprostředkované lexikální a gramatické učivo bylo procvičováno při společné i samostatné práci žáků s texty i při nácviku komunikativních dovedností při práci ve dvojicích (příprava dialogu), v některých případech s individuální dopomocí učitele (oprava výslovnosti, příp. gramatických chyb). Zapojení audiovizuální techniky spolu s návodnými otázkami v hodině anglického jazyka bylo efektivní a vedlo žáky k aktivnímu používání řečových dovedností v reálných situacích současného života. V hodinách byla k učení vhodně využita chyba. Diferenciace výuky v návaznosti na individuální vzdělávací potřeby žáků nebyla cíleně využívána.

Vzdělávací obsah a cíle matematického vzdělávání odpovídaly školním vzdělávacím programům, žáci byli obvykle vedeni k tomu, aby nabyté znalosti a dovednosti propojovali s reálnými životními situacemi. Zvolené organizační formy byly zpravidla účelné, učitelé vytvářeli podmínky a podněty k aktivní práci žáků (samostatné či ve spolupráci se spolužáky), v polovině případů se podařilo, aby aktivita žáků převážila nad aktivitou učitele. Jednotvárná dominantní frontální výuka, v níž žáci nebyli k činnostem pro rozvoj matematických a komunikačních dovedností vhodně motivováni, se vyskytla pouze ojediněle; v takových vyučovacích hodinách není zohledněno pracovní tempo žáků a chybí průběžné ověřování pochopení řešení úloh. Účelné využití názorných učebních pomůcek, matematických tabulek, didaktické techniky či mobilních telefonů žáků podporovalo rozvoj informační gramotnosti (vyhledávání potřebných informací) a přispívalo k rozvoji prostorové představivosti. V jednom případě byly telefony žáků efektivně využity také k ověření dosažení jednoho z cílů vyučovací hodiny formou jednoduchého elektronického testu. Pouze některé dílčí chyby, k nimž při výuce došlo, byly vhodně využity k dalšímu učení žáků. Většina vyučujících vytvářela příležitosti pro efektivní zapojení žáků do vyhodnocování naplnění cílů vyučovacích hodin.

Výuka ve vzdělávací oblasti informačních a komunikačních technologiích byla zaměřena převážně na praktické využití prostředků informačních technologií nebo na rizika spojená s jejich používáním. Převažovala kombinace frontální výuky se samostatnou prací žáků. Žáci ihned zkoušeli praktické využití nových poznatků, vyučující je pobízeli k aktivnímu používání nápovědy, případně k hledání alternativních způsobů zpracování úkolu. Vyučující vytvářeli cíleně dostatečný prostor pro vlastní aktivní práci žáků. Žáci byli vedeni k dodržování typografických a estetických pravidel při tvorbě výstupů a k efektivnímu a bezpečnému užívání prostředků informačních technologií jako pracovního nástroje.

Ve sledované hodině přírodovědného vzdělávání byli souběžně vzděláváni žáci dvou různých oborů vzdělání, které mají různé očekávané výstupy výsledků vzdělávání a různou hodinovou dotaci předmětu. Při práci vyučující účelně kombinoval frontální výuku se samostatnou prací žáků, vedl je k efektivnímu využití učebnic, případně mobilních telefonů jako zdroje informací. V průběhu práce jim poskytoval zpětnou vazbu k jejich práci, chválil žáky za výrazné posuny ve výkonu. V hodině byla přítomna asistentka pedagoga, která seděla se žákyní v jedné lavici. Celou vyučovací hodinu se věnovala výhradně žákyni. S ostatními žáky ve třídě nepracovala, rozdělení kompetencí mezi ní a vyučující nebylo zcela efektivní, neboť podpora žáka ze strany učitele byla málo intenzivní.

Ve vyučovacích hodinách teoretických odborných předmětů vycházely vzdělávací cíle především z očekávaných znalostí a dovedností uvedených ve školních vzdělávacích programech, v několika případech i z očekávaných znalostí a dovedností vztahujících se k závěrečné zkoušce. Výuka probíhala většinou efektivně formou frontálního vyučování v interakci učitel – žák v kombinaci se samostatnou prací, ojediněle se vyskytovala práce ve

skupinách. Hodiny obsahovaly vhodné příklady využití znalostí a dovedností z předmětu v reálné situaci. Vyučující využívali mezipředmětových vztahů a úzce navazovali na výsledky vzdělávání v praktickém vyučování, kladli důraz i na postojovou složku cíle. Ve většině hodin byla pro názornost učiva účelně využita didaktická technika, v jednom případě byl využit záznam z praktického vyučování pro práci s chybou – její identifikaci a nápravu. V některých hodinách vyučující účelně rozvíjeli informační gramotnost, žáci efektivně využívali mobilní telefony k vyhledávání a zpracování údajů. Žákům byla poskytována okamžitá zpětná vazba. V několika hodinách vyučující ověřovali znalosti a dovednosti žáků a do hodnocení byli zapojeni také žáci. Ojediněle byla výuka neefektivní a jednotvárná, žáci nejevili o výuku zájem, všichni plnili stejné typy úkolů, výuka nebyla diferencována. V některých hodinách teoretického odborného vyučování byly spojeny různé ročníky stejných oborů vzdělání, v některých hodinách probíhalo vzdělávání žáků v ročníkových skupinách tvořených z rozdílných oborů vzdělávání. Vzhledem k tomuto náročnému způsobu výuky se ne vždy podařilo aktivně zapojit všechny žáky ve třídě do práce, diferencovat zadávané úkoly dle schopností a dovedností žáků s ohledem na obtížnost a rozsah učiva v rozdílných oborech. Někteří vyučující proto v hodinách využívali didaktickou techniku (interaktivní tabule, tablety, mobilní telefony), kdy žáci měli možnost zjistit si potřebné informace ke splnění úkolu, žáci s odlišným mateřským jazykem využívali překladače pro odborné názvy užívané ve výuce nebo pro prezentaci svých výsledků. Hodiny byly hodnoceny většinou formálně vyučujícími, jen v některých hodinách se do hodnocení zapojili žáci.

V hospitovaných hodinách byla také sledována efektivita práce pedagogů při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a spolupráce vyučujících s asistentem pedagoga. Ne vždy se podařilo vyučujícím využít přítomnosti asistenta pedagoga k aktivizaci všech žáků v hodině, popř. rozdělit si činnosti v hodině tak, aby měl učitel možnost věnovat se žákům, kteří jsou pomalejší a potřebují např. výklad učiva opakovaně. Vzájemné předávání instrukcí nebo průběžná vzájemná komunikace, která by přesně identifikovala rozvržení jejich rolí v hodině, byla zaznamenána ojediněle. V hodinách nebyly plně využívány kompenzační pomůcky doporučené školským poradenským zařízením.

Sledované praktické vyučování formou učební praxe bylo realizováno ve dvouoborové třídě ve speciální odborné učebně vybavené potřebnými prostředky informačních a komunikačních technologií, s nimiž pracovali všichni žáci. V oboru Podnikání toto vzdělávání naplňuje požadavky rámcového vzdělávacího programu na učební praxi zejména pro rozvoj odborných kompetencí a stejně jako v oboru Vlasová kosmetika rozvíjí klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikání a přispívá k naplňování profilu absolventa. Žáci aktivně pracovali ve skupinách v tzv. fiktivních firmách na úkolech stanovených vyučující v rámci dlouhodobého projektu. Nastavení dílčích úkolů, rozdělení práce ve skupině i vyhodnocení naplnění cílů patřilo k cílům vyučovací hodiny a bylo v režii žákovských týmů v souladu s nastavenými rolemi. Žáci jsou vedeni ke spolupráci, k odpovědnému jednání a rozhodování a k efektivní komunikaci nejen v týmu, ale i s dalšími partnery, s nimiž jejich fiktivní firmy aktivně spolupracují. Činnosti ve skupinách byly vnitřně diferencované podle aktuální situace a potřeb, rozvíjeny byly zejména dovednosti a postoje žáků při uplatňování znalostí získaných v odborné teoretické výuce. Do vyučovacích hodin jsou cíleně zařazovány aktivity posilující pozitivní sebepojetí a sebevědomí žáků; žáci jsou většinou motivováni k dosahování dobrých výsledků, připravují se na přehlídky a soutěže fiktivních firem. Součástí strukturovaného portfolia, které si vede každý žák, jsou nejen výsledky vlastní práce, ale také vlastní sebehodnotící zprávy. Výuka probíhala v tvůrčí atmosféře, vyučující žákům poskytoval zpětnou vazbu využitelnou k jejich dalšímu rozvoji.

Praktické vyučování realizované formou odborného výcviku bylo sledováno na odloučených pracovištích školy, kde žáci pracovali pod vedením učitelů odborného výcviku. Výuka navazovala na teoretické vyučování odborných předmětů. Cvičná pracoviště byla vybavena potřebnými pomůckami a technologiemi, které odpovídají reálnému prostředí, se kterým se žáci setkají při výkonu svého povolání. Žáci byli vedeni k používání pracovních pomůcek, dodržování hygieny práce a bezpečnosti na pracovišti. V rámci odborného výcviku se žáci připravují na odborné soutěže, ve kterých dosahují vynikajících úspěchů.

Při sledovaném odborném výcviku gastronomických oborů byli žáci vedeni k efektivní spolupráci, učitelé seznamovali žáky s moderními trendy v gastronomii. V jednom případě byla kvalita praktického vyučování snížena z důvodu časově náročného velkého množství vařených a vydávaných obědů pro veřejnost. Odborné dovednosti byly rozvíjeny názornými ukázkami. Některé skupiny odborného výcviku byly tvořeny žáky různých ročníků, což pozitivně ovlivňovalo jejich práci, žáci si mezi sebou předávali zkušenosti a praktické dovednosti, prohlubovali kladné vztahy mezi žáky různých tříd, zvládali přijímání odlišností jednotlivců a vzájemnou toleranci. V jedné skupině spolu s učitelem odborného výcviku působila i asistentka pedagoga, která dle odborného vedení učitele, zajišťovala a pomáhala žákovi, který dosud nezvládnul základní úkony potřebné pro případnou samostatnou práci. Práce asistentky pedagoga byla efektivní a umožnila zajištění bezpečnosti žáka i při práci s přístroji používanými ke zpracování surovin.

Vytváření skupin žáků s různou úrovní znalostí a dovedností ve sledovaném odborném výcviku oboru Kadeřník přispívalo k posilování mezivrstevnických vztahů a zároveň umožnilo přirozeným způsobem předávání zkušeností mezi žáky. Učitelky odborného výcviku se žáky stanovily cíle výcviku a zopakovaly potřebnou teorii. Žáci přistupovali k plnění úkolů aktivně, diskutovali použité postupy a spolupracovali při realizaci. Učitelky odborného výcviku podporovaly žáky ve výkonu, efektivně organizovaly práci žáků a průběžně kontrolovaly její provedení. Žáci byli vedeni ke kvalitnímu provedení práce i ke zdvořilému chování k zákazníkům.

Během odborného výcviku oboru Truhlář pracovali žáci se zájmem, plnili zadané úkoly. Pokud si nebyli jistí, bez problémů oslovili spolužáky nebo vyučující. Přítomná asistentka pedagoga dohlížela na samostatnou práci žáka.

Škola má nastavený systém hodnocení včetně sebehodnocení odborného výcviku, žáci mají k dispozici kritéria hodnocení v denících odborného výcviku. Na konci směny prováděli učitelé se žáky společné hodnocení práce dle kritérií, kdy žáci sami hodnotili splnění úkolů zadaných na začátku výuky a svůj výkon včetně popisu případných chyb a způsobu jejich odstranění. Celkové hodnocení výkonu žáka prováděli učitelé odborného výcviku po vzájemné dohodě.

Vzdělávání v domově mládeže se uskutečňuje v souladu se školním vzdělávacím programem, který je zaměřen na plnohodnotné využívání volného času, klade důraz na prožitek žáků a má za cíl obohacovat jejich sebezpoznání a rozvíjet empatii. Důraz je kladen na prevenci sociálně patologických jevů. Vychovatelky domova mládeže vyhledávají zajímavé akce k zajištění nabídky volnočasových aktivit pro ubytované žáky vedoucí ke smysluplnému naplnění jejich volného času. Při realizaci svých zájmů využívají žáci zázemí domova mládeže. Pravidelná zájmová činnost je zaměřena především na výtvarné a pracovní činnosti, žákům je umožňováno využívat nabídky místních organizací a spolků (sport, tanec, knihovna). Významným partnerem domova mládeže je fotbalový klub Baník Sokolov. Vychovatelky se zúčastňují pedagogických rad i rodičovských schůzek.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pro průběžné sledování úrovně dosažení dílčích výstupů stanovených ve školních vzdělávacích programech učitelé používají běžné hodnotící nástroje (ústní zkoušení, písemné práce, referáty, prezentace, hodnocení skupinových prací, praktických dovedností), ale také nástroje pro hodnocení komplexních dovedností žáků jako jsou ročníkové a seminární práce. Škola ve svých dokumentech nastavila pravidla a kritéria pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, v rámci předmětových komisí přistoupila k jednotnému systému hodnocení, který učitelé uplatňují.

Informace o průběžných výsledcích vzdělávání učitelé sdílejí se žáky a jejich rodiči prostřednictvím elektronického systému, pro osobní setkání se zákonnými zástupci žáků škola pořádá třídní schůzky. Pro žáky ohrožené školní neúspěšností má škola vhodně nastavený systém vzhledem k podmínkám školy a potřebám žáků. Třídní učitelé spolupracují s výchovnými poradci a společně s neprospívajícími žáky volí strategii pro jejich zlepšení (konzultace s vyučujícími jednotlivých předmětů, doučování, podpůrné aktivity jako jsou oznámení termínu písemných prací, možnost opravy nepovedené práce, vypracování podpůrného plánu apod.). V případě nezvládnutí učiva i po zavedení podpůrných aktivit, kariérový poradce doporučuje a pomáhá žákům s přestupem do jiného vzdělávacího oboru.

Údaje o ročníkových výsledcích vzdělávání jednotlivých žáků škola eviduje ve školní matrice. Zjištěné dílčí nedostatky v evidenci školy svědčí o nefunkčním kontrolním systému v oblasti evidence výsledků vzdělávání po opravných zkouškách a zkouškách v náhradním termínu. Škola v průběhu inspekční činnosti zjištěné nedostatky odstranila, částečně však ovlivnily pravdivost a reálnost souhrnných údajů, které škola zveřejňuje ve výroční zprávě o činnosti školy a s nimiž při vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků pracuje.

Podíl neprospívajících žáků po opravných a doplňujících zkouškách v ročníkovém hodnocení na konci školního roku 2017/2018 činil cca 15 %, nejvíce jich bylo z prvních ročníků (neprospělo cca 18 % žáků prvních ročníků). Ve srovnání prospěchu žáků oborů s výučním listem a maturitních oborů dosahují v celkovém hodnocení lepších výsledků žáci maturitních oborů, v dálkové formě se žákům daří o málo lépe než žákům v denní formě vzdělávání. Žáci nástavbového studia jsou celkově hodnoceni lépe než žáci ostatních maturitních oborů, podíl neprospívajících žáků činí cca 10 %. Od předchozího inspekčního hodnocení v roce 2012 se celkově ročníkové výsledky vzdělávání zhoršily.

Chování žáků denního studia učitelé hodnotí v průběhu školního roku ukládáním kázeňských opatření (napomenutí a důtek včetně podmíněného vyloučení (43 ve školním roce 2017/2018) a vyloučení žáka v jednom případě) a udělováním pochval, pololetně na vysvědčení stupněm z chování. Sníženým stupněm z chování bylo ve školním roce 2017/2018 hodnoceno 78 žáků školy (tj. cca 15 % žáků školy). Hodnocení sníženým stupněm z chování však škola eviduje často již v průběhu školního roku, přestože sníženým stupněm z chování lze hodnotit žáka až na konci celého příslušného klasifikačního období. Pochvaly slouží k motivaci žáků k dosahování dobrých výsledků, pozitivním zjištěním je, že udělených pochval bylo více než uložených kázeňských opatření.

Škola se dlouhodobě zabývá problematikou předčasných odchodů žáků ze vzdělávání; takových žáků ve školním roce 2017/2018 eviduje 131. Škola systematicky používá nástroje prevence i intervence, snaží se pracovat se žáky i jejich rodiči, žákům nabízí pomoc včetně možnosti změnit obor vzdělání. Na možnostech řešení aktivně spolupracuje s dalšími organizacemi, které se na danou problematiku zaměřují. Nízký socioekonomický status rodin, z nichž žáci pocházejí, ve velké míře negativně ovlivňuje účinnost přijatých opatření.

Velký pozitivní dopad přijatých opatření škola vyhodnotila mezi školními roky 2013/2014 a 2014/2015. Mezi léty 2016/2017 a 2017/2018 se však počet žáků, kteří předčasně ukončili studium, téměř zdvojnásobil.

Neúspěšnost žáků závěrečných ročníků v maturitních zkouškách je dána především neúspěšností ve společné části maturitních zkoušek. Ve zkušebním období 2018 je hrubá neúspěšnost (tj. podíl počtu žáků, kteří zkoušku nekonali nebo ji nevykonali úspěšně, ku počtu žáků ke zkoušce přihlášených) na úrovni 47 %. Výsledek je negativně ovlivněn relativně vysokým podílem žáků, kteří zkoušku nekonali (12 % žáků řádně neukončilo ročník). Nejméně úspěšní byli žáci nástavbových oborů, naopak nejlépe si vedli žáci oboru Kosmetické služby. Neúspěch žáků při ukončování vzdělávání v nástavbových oborech nekoresponduje s výše uvedeným zjištěním o relativně dobrých ročníkových výsledcích. Ve velké míře neprospěli žáci ve zkoušce z matematiky (zvolil si ji však malý počet žáků, zájem o zkoušku klesá) a z cizích jazyků; to odpovídá celkově slabým průměrným ročníkovým výsledkům v uvedených předmětech. Žáci, kteří u maturitních zkoušek neprospěli, měli v těchto předmětech obvykle slabý prospěch i v průběhu vzdělávání, toto zjištění však neplatí u žáků dálkového studia. Celková úspěšnost v maturitních zkouškách se oproti zkušebnímu období 2017 zlepšila.

Při ukončování vzdělávání v nematuritních oborech vzdělání je ve zkušebním období 2018 hrubá neúspěšnost na úrovni 19 %. Pozitivním zjištěním je, že všichni žáci, kteří zkoušky konali, byli úspěšní. Neúspěšnost žáků je dána tím, že 15 % žáků v závěrečných ročnících nesplnilo podmínky pro konání zkoušek, 4 % žáků se bez omluvy ke zkouškám nedostavila. Nejslabších průměrných výsledků dosahují žáci v písemné části závěrečných zkoušek. Trend vysokého podílu žáků, kteří zkoušky nekonali, přetrvává od předchozího roku. Úspěšnost žáků u samotných zkoušek se od předchozího roku o cca 5 procentních bodů zlepšila.

Škola se výsledky vzdělávání v průběhu i při jeho ukončování zabývá a vyhodnocuje je, což dokládá četnými detailními analýzami. Sleduje jejich vývoj ve srovnání s předchozími lety, hledá příčiny neúspěchu. Pedagogická rada projednává výsledky vzdělávání žáků v jednotlivých třídách, metodické a předmětové komise je analyzují v rámci své působnosti. Pro objektivní zpětnou vazbu o dosažené úrovni výsledků vzdělávání žáků škola využívá také externí nástroje hodnocení a to jak pro maturitní, tak pro nematuritní obory. Na základě svých zjištění škola přijímá opatření ke zlepšení výsledků a vyhodnocuje jejich účinnost. V prvních ročnících se škola zaměřuje na aktivity podporující úspěšnou adaptaci žáků. Na základě vlastních srovnávacích testů z českého jazyka, cizího jazyka a matematiky je výuka v počátečních fázích přizpůsobována potřebám žáků.

Ve škole je zřízeno školní poradenské pracoviště, tým složený z výchovných poradců, kariérového poradce, školního metodika prevence, koordinátorů inkluzivního vzdělávání a vedení školy se zaměřuje na úspěšné zvládnání studia všech žáků školy. Cílenou pozornost věnuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, pro které zpracovává a pravidelně vyhodnocuje plány pedagogické podpory a individuální vzdělávací plány. Hodnocení účelnosti zavedených opatření škola projednává se žáky, se zákonnými zástupci jen zřídka formou osobního jednání, častěji formou e-mailové korespondence, což u některých žáků snižuje účinnost zavedených podpůrných opatření. V systému poradenských služeb chybí společné postupy školy a zákonných zástupců žáků se speciálními vzdělávacími potřebami při vyhodnocování opatření. Zavedení podpůrných opatření a efektivní práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se daří zlepšovat na základě přijímaných opatření ze strany vedení školy (rozšiřování týmu školního poradenského pracoviště, dalším vzděláváním pedagogických pracovníků, propojováním teoretické a praktické výuky – úzká

spolupráce mezi vyučujícími a předáváním informací o žácích, spoluprací s předmětovými komisemi). Kariérový poradce pracuje se žáky školy od prvního ročníku a sleduje jejich vývoj a záměry do budoucna. Poradce spolupracuje se širokou škálou sociálních partnerů (vysokými školami, Krajskou hospodářskou komorou, s Úřadem práce a zaměstnavateli v regionu), průběžně žáky dle jejich zaměření informuje o možnostech dalšího studia nebo pracovního uplatnění v regionu i mimo něj.

Školní metodik prevence se zaměřuje na zajišťování akcí školy s tematikou primární prevence a jejich vyhodnocování. Mapuje výskyt nežádoucího chování žáků na škole. Aktivní práci s třídními kolektivy v současné době zajišťují třídní učitelé a výchovní poradci. Ve škole jsou zavedené třídnické hodiny, které pravidelně probíhají jednou měsíčně. Vzhledem k tomu, že vyučující jsou třídní učitelé v několika třídách, probíhají třídnické hodiny společně pro všechny třídy daného učitele. Tento systém přispívá k utužování mezilidských vztahů napříč školou, k předávání zkušeností a způsobů řešení problémových situací žáků různého věku. Třídnické hodiny jsou vedeny různým způsobem, efektivní je práce s kolektivem formou aktivit posilujících komunikační kompetence žáků a kompetence řešení problémů a rozhodování.

Škola se pravidelně účastní oborových soutěží na regionální, národní i mezinárodní úrovni. V těchto soutěžích (např. aranžéri Region Plzeň 2018, žáci gastronomických oborů Gastro Labe, Gastro Vitana Cup, kadeřníci a kosmetičky mezinárodní mistrovství Koruna kreativity, Děčínská vlna, truhláři O hoblík Káji Hoblíka) žáci dosahují vynikajících úspěchů. V mezinárodní soutěži a přehlídce fiktivních firem obsazují žáci školy pravidelně první místa. Škola na pracovištích odborného výcviku pořádá také školní a regionální soutěže v odborných dovednostech. Škola se také aktivně zapojuje do sportovních soutěží středních škol, v nichž pravidelně získává velmi dobrá umístění na úrovni okresních a krajských soutěží v individuálních i kolektivních sportech a olympiád v českém jazyce a cizích jazycích popř. celostátní matematické soutěže žáků středních odborných škol. Umístění žáků na soutěžích a přehlídkách dokládá účinnost vzdělávacích strategií školy a podporuje rozvoj klíčových kompetencí žáků.

Závěry

Vývoj školy

- Kvůli nízkému zájmu uchazečů nevzdělává škola třetím rokem žáky v oboru vzdělání Prodavač a Ekonomika a podnikání.
- Od poslední inspekční činnosti v roce 2012 klesl počet žáků o jednu třetinu. Počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se zvyšuje, zvyšuje se i počet žáků se závažnějšími stupni postižení.
- Od poslední inspekční činnosti v roce 2012 se zvýšila kvalifikovanost pedagogického sboru.

Silné stránky

- Škola má jasně formulovanou strategii svého rozvoje, která plně koresponduje se školními vzdělávacími programy a promítá se pozitivně do všech oblastí vzdělávání.
- Podnětné profesní klima, v němž je kladen důraz na těsné propojení teoretického a praktického odborného vyučování, pozitivně ovlivňuje motivaci žáků k učení a k získávání znalostí a dovedností potřebných pro jejich odborný růst.

- Praktické vyučování účelně rozvíjí dovednosti a postoje žáků při uplatňování znalostí získaných v odborné teoretické výuce a odborné a pracovní kompetence žáků.
- Škola systematicky podporuje žáky při výuce formou ročníkových prací a v profesních soutěžích, což zvyšuje efektivitu a atraktivitu výuky i uplatnitelnost absolventů na trhu práce a podporuje sebepojetí a sebevědomí žáků. Žákům je poskytována objektivní zpětná vazba k dosaženým výsledkům.
- Personální obsazení školního poradenského pracoviště zajišťuje dostupnost služeb a umožňuje poskytovat kvalitní poradenské služby všem žákům školy i jejich zákonným zástupcům.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízká efektivita kontrolního systému v oblasti evidence výsledků vzdělávání má negativní dopad do školních analýz výsledků vzdělávání žáků a do oblasti kontroly souladu učebních plánů školních vzdělávacích programů Podnikání a Vlasová kosmetika s příslušnými rámcovými programy.
- Ve sledovaném teoretickém vyučování byly pouze výjimečně zohledňovány odlišné vzdělávací potřeby jednotlivých žáků, způsob výuky nepodporoval maximální využití jejich potenciálu, výuka nebyla diferencovaná, což snižovalo její efektivitu.
- Škola jen v malé míře využívá doporučených kompenzačních pomůcek pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a zapojení asistenta pedagoga do výuky pro všechny žáky ve třídě.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zlepšit efektivitu kontrolního systému ve výše uvedených oblastech.
- Zaměřit hospitační činnost na efektivní využívání aktivizačních metod a strategií na řízení výuky na základě individuálních potřeb žáků a na práci asistenta pedagoga se žáky.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení – tisk dne 14. 1. 2019
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace Střední škola živnostenská Sokolov s účinností od 1. ledna 2007
3. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Střední škola živnostenská Sokolov, příspěvková organizace z 13. září 2012
4. Usnesení rady Karlovarského kraje č. RK 584/06/13 o jmenování ředitelky školy do funkce s účinností od 1. srpna 2013
5. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (zejména doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání, osvědčení o absolvování vzdělávání v rámci DVPP, apod.) vedená k datu inspekční činnosti
6. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní roky 2017/2018 a 2018/2019 včetně dlouhodobých plánů ze dne 29. 8. 2017 a 29. 8. 2018
7. Vyhodnocení plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2017/2018 ze dne 29. 9. 2018
8. Smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách odborné praxe pro školní rok 2017/2018 a 2018/2019

9. Smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování pro školní rok 2018/2019
10. Účetní dokumentace za rok 2017 – účtová osnova, účetní závěrka, hlavní kniha
11. Školní matrika žáků vedená ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 k datu inspekční činnosti
12. Výkaz M8 o střední škole podle stavu k 30. 9. 2018
13. Výroční zpráva za školní rok 2017/2018 platná od 11. 10. 2018
14. Dokumentace výchovného poradce vedená k datu inspekční činnosti
15. Minimální preventivní program platný k datu inspekční činnosti.
16. Dokumentace školy k předčasným odchodům žáků ze školy ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018
17. Strategické cíle školy s platností od 25. 8. 2017
18. Celoroční plán práce platný od 1. 9. 2018
19. Záznamy z jednání předmětových komisí vedené ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 k datu inspekční činnosti
20. Záznamy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 k datu inspekční činnosti
21. Rozbory výsledků vzdělávání žáků ve školním roce 2017/2018
22. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2018/2019
23. Školní řád platný od 27. 8. 2018
24. Vybrané hospitační záznamy vedení školy vedené ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 k datu inspekční činnosti
25. Vybrané ročníkové, seminární a samostatné odborné práce žáků ze školního roku 2017/2018
26. Dokumentace v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků k datu inspekční činnosti
27. Vyhodnocení kontrolní činnosti zástupců ředitelky ve školním roce 2017/2018
28. Vnitřní řád domova mládeže platný pro školní rok 2018/2019
29. Dokumentace domova mládeže platná ve školním roce 2018/2019.

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Nováková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Eva Nováková, v. r.

Mgr. Martina Fenclová, školní inspektorka

Mgr. Martina Fenclová, v. r.

Mgr. Jitka Kacálková, školní inspektorka

Mgr. Jitka Kacálková, v. r.

Mgr. Marta Pincová, školní inspektorka

Mgr. Marta Pincová, v. r.

Bc. Věra Weberová, kontrolní pracovnice

Bc. Věra Weberová, v. r.

Mgr. Hana Podešvová, školní inspektorka

Mgr. Hana Podešvová, v. r.

Vladimíra Příhodová, odborník v oborech vzdělání s gastronomickým zaměřením

Vladimíra Příhodová, v. r.

Ing. Eva Lorencová, kontrolní pracovnice

Ing. Eva Lorencová, v. r.

Světlana Dudová, odborník v oboru vzdělání
69-51-H/01 Kadeřník

Světlana Dudová, v. r.

V Karlových Varech 14. února 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Ilona Medunová, ředitelka školy

Mgr. Ilona Medunová, v. r.

V Sokolově 15. února 2019